

UZASADNIENIE

1. Podstawa prawna obwieszczenia

Celem obwieszczenia jest wykonanie delegacji zawartych w:

- art. 23s ust. 4 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o PIT”,
- art. 11g ust. 4 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2587), zwanej dalej „ustawą o CIT”.

Ww. przepisy nakładają na ministra właściwego do spraw finansów publicznych obowiązek wydania obwieszczenia, w którym zostaną ogłoszone: rodzaj bazowej stopy procentowej i wysokość marży, potrzebne do wyznaczenia oprocentowania transakcji pożyczki, kredytu lub emisji obligacji zawieranych między podmiotami powiązаныmi, uprawniającego (jako jeden z warunków) do skorzystania z uproszczenia typu safe harbour w zakresie cen transferowych.

W tym celu zaproponowano wydanie jednego wspólnego obwieszczenia na potrzeby podatku dochodowego od osób fizycznych oraz podatku dochodowego od osób prawnych.

2. Rozwiązania typu safe harbour dla transakcji pożyczki, kredytu i emisji obligacji na gruncie ustawy o PIT i ustawy o CIT

Zgodnie z art. 23s ustawy o PIT i art. 11g ustawy o CIT ww. uproszczenie przewidziane jest dla umów pożyczki, kredytu lub emisji obligacji zawartych między podmiotami powiązаныmi, które spełniają warunki wskazane w art. 23s ust. 1 ustawy o PIT i art. 11g ust. 1 ustawy o CIT. Regulacja tego typu obowiązuje w polskim systemie podatkowym od 1 stycznia 2019 r.

3. Elementy obwieszczenia

Obwieszczenie wskazuje rodzaj bazowej stopy procentowej dla umów pożyczki, kredytu i emisji obligacji w następujących walutach: złoty, dolar amerykański, euro, funt brytyjski i frank szwajcarski. Jako bazowe stopy procentowe wskazano stopy z rynku międzybankowego, powszechnie stanowiące podstawę oprocentowania kredytów bankowych udzielanych w danej walucie.

W odniesieniu do złotego wskazano stopę z międzybankowego rynku polskiego (WIBOR) i nowego wskaźnika referencyjnego (WIRON). Od grudnia 2022 roku uczestnicy rynku mogą stosować indeks WIRON w nowych instrumentach finansowych, natomiast w 2023 roku wskaźnik referencyjny WIRON będzie w pełni dostępny i możliwy do stosowania w produktach i instrumentach finansowych dla podmiotów, które wyrażają gotowość do jego zastosowania.

Do euro europejskiego (EURIBOR), do franka szwajcarskiego (SARON), do dolara amerykańskiego (SOFR) i do funta brytyjskiego (SONIA) wskazano stopy bazowe o trzymiesięcznym okresie przeszacowania.

Tak jak w poprzednim obwieszczeniu, wyłącznie dla pożyczek udzielonych w dolarach amerykańskich albo funtach brytyjskich przed dniem 1 stycznia 2022 r., dopuszczono

kontynuację stosowania bazowej stopy procentowej opartej o wycofywane z rynku finansowego wskaźniki LIBOR USD 3M i LIBOR GBP 3M.

Odnosnie LIBOR USD 3M, brytyjski organ nadzoru Financial Conduct Authority (FCA) zapowiedział zaprzestanie publikacji tego wskaźnika referencyjnego z końcem czerwca 2023 r. Do końca września 2024 r. jest planowana publikacja tego wskaźnika w oparciu o syntetyczną metodologię opracowywania, która nie będzie jednak reprezentatywna dla rynku. Natomiast wskaźnik LIBOR GBP 3M już od początku 2022 r. jest publikowany wyłącznie w oparciu o syntetyczną metodologię opracowywania. Brytyjski organ nadzoru FCA ogłosił przedłużenie publikacji syntetycznej wersji LIBOR GBP 3M do końca marca 2024 r.

Należy podkreślić, że opracowywanie, publikowanie i dalsze stosowanie syntetycznych wersji wskaźników LIBOR GBP 3M i LIBOR USD 3M służyć ma jedynie uporządkowanemu wygaszaniu (aneksowaniu) aktywnych umów, zawartych przed 1 stycznia 2022 r. Docelowo, dla wszystkich pożyczek w dolarach amerykańskich albo funtach brytyjskich objętych przedmiotową regulacją safe harbour powinny mieć zastosowanie bazowe stopy procentowe oparte na wskaźnikach referencyjnych, odpowiednio: SOFR i SONIA.

Dla wskaźnika referencyjnego SOFR trzymiesięcznego przyjęto nazwę „90-day Average SOFR”, ustaloną przez administratora SOFR (nowojorski oddział Banku Rezerwy Federalnej). Dla trzymiesięcznego wskaźnika referencyjnego SARON wskazano nazwę „SARON 3 months Compound Rate”, używaną przez administratora wskaźnika SARON, podmiot SIX Index AG. Bez zmian pozostawiono wskaźniki referencyjne dla pożyczek w euro: „EURIBOR 3M” oraz dla pożyczek w funtach brytyjskich: „SONIA 3M Compound Rate”. Administratorem wskaźnika referencyjnego SONIA jest Bank of England, który nie publikuje tego wskaźnika, ale opracowuje SONIA Compounded Index, na podstawie którego inne podmioty (tzw. redystrybutorzy) kalkulują wskaźnik SONIA na różne terminy zapadalności. Tym samym nazwa wskaźnika „SONIA 3M Compound Rate” stanowi wytyczną co do tego, na jaki termin zapadalności wskaźnik oparty o SONIA Compounded Index znajduje zastosowanie.

Obwieszczenie wskazuje również wysokość marży dla umów pożyczki, kredytu i emisji obligacji. Marża ogłaszana w obwieszczeniu została oparta o publicznie dostępne dane statystyczne Narodowego Banku Polskiego (dla pożyczek udzielonych w polskich złotych) oraz notowania z rynków finansowych pochodzące z serwisu Bloomberg Terminal dotyczące marż w transakcjach pożyczek.

Obwieszczenie wskazuje również marżę, w przypadku gdy bazowa stopa procentowa wynikająca z obwieszczenia przyjmuje wartość mniejszą od zera (pkt 2 lit. c). W takim przypadku marża ogłaszana w obwieszczeniu równa jest sumie wartości bezwzględnej bazowej stopy procentowej i wartości podanej w lit. a albo b.

Mając na uwadze w szczególności:

- dalsze zaostrzenie polityki kredytowej wobec przedsiębiorstw¹,

¹ *Sytuacja na rynku kredytowym wyniki ankiety do przewodniczących komitetów kredytowych IV kwartał 2022 r.*, Narodowy Bank Polski, Departament Stabilności Finansowej Warszawa, październik 2022 r.

- uelastycznienie mechanizmu typu safe harbour, w świetle zwiększonej niepewności związanej m.in. z negatywnymi skutkami oddziaływania na polską gospodarkę kryzysu geopolitycznego spowodowanego wojną na Ukrainie, kryzysem energetycznym w Europie, rosnącą inflacją oraz wzrostem stóp procentowych,
- poszerzenie zastosowania regulacji typu safe harbour celem zmniejszenia obciążeń administracyjno-biurokratycznych,

zapropozowano dla celów regulacji typu safe harbour dla pożyczki, kredytu i emisji obligacji, aby maksymalna wysokość marży dla pożyczkobiorców wyniosła 2,9 p.p., natomiast minimalna wysokość marży dla pożyczkodawców wynosiła 2,4 p.p.

4. Zakres zastosowania regulacji typu safe harbour dla transakcji pożyczki, kredytu i emisji obligacji

Rodzaj bazowej stopy procentowej i wysokość marży ogłaszane w przedmiotowym obwieszczeniu mają zastosowanie do transakcji kontrolowanych, które decyzją podatnika zostają włączone do reżimu uproszczenia przewidzianego w art. 23s ust. 1 ustawy o PIT lub art. 11g ust. 1 ustawy o CIT (podmiot powiązany może skorzystać z uproszczenia, ale nie jest do tego zobowiązany). Rodzaje bazowej stopy procentowej i wysokość marży podane w tym obwieszczeniu nie powinny stanowić tzw. benchmarku dla potrzeb analizy cen transferowych.

W przypadku nieskorzystania przez podatnika z uproszczenia typu safe harbour będą miały zastosowanie ogólne zasady weryfikacji wysokości oprocentowania, zgodnie z zasadą ceny rynkowej.